

- The post crisis effects have been overcome, the industry is developing at a rapid pace of 20–25% growth a year while new companies are opening their R&D offices in Ukraine. After the recent tax exemption legislation for software development companies has been accepted, such global vendors as Google, Microsoft, Samsung, and Huawei expressed interest in establishing R&D centers in Ukraine.

- The trend of consolidation is still observed in the market today. Prior to recession market consolidation was mainly based on mergers and acquisitions. The post-crisis consolidation, however, is based on the rapid growth of large companies, which pressure the labor market by means of increasing salaries for IT specialists.

- The industry actively penetrates into different regions. All leading companies are extending their office networks to the main regional centers. A range of new companies appeared in so called «unpopular» regions. These are fairly large industrial and cultural centers such as Chernigiv, Kirovograd, Ivano-Frankivsk, Sumy, Ternopil, Zhitomyr, Luhansk, Lutsk, Poltava, Khmelnytskyi, where there were no appreciable companies until recently.

- Ukraine still boasts the most impressive gap in Europe between GDP per capita in the country and GDP per capita in the software development industry. This could be an important economic incentive for specialists and businessmen to enter the profitable and well-paid market of software development and IT outsourcing services [1, p. 55].

References

1. Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry. President, Ukrainian Hi-Tech Initiative. Victor Maznyuk. — 2016.
2. Information Technology Outsourcing: Issues and Future Analyses. Vikas Saini Miami University Department of Decision Sciences and MIS; Oxford. — 2015.
3. Development of IT outsourcing in Ukraine. Nataliia Meshko. — 2012.
4. IT Outsourcing: Making it work. Fujitsu, Australia. — 2014.
5. Does IT Outsourcing Increase Firm Success? An Empirical Assessment using Firm-Level Data. Jörg Ohnemus. — 2017.

Shashkova A.

Second-year student

Kyiv National University of Economics Named after Vadym Hetman

EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF POLAND'S INTERNAL TOURISM FOR UKRAINE

Shashkova A.

Studentka drugiego roku

Kijowski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny

DOŚWIADCZENIE ROZWOJU WEWNĘTRZNEGO TURYZMU POLSKI DLA UKRAINY

Adnotacja. Artykuł ujawnia rozwój turystyki krajowej w Polsce i na Ukrainie. Dokonano porównawczych cech przemysłu turystycznego krajów, biorąc pod uwagę ich potencjał turystyczny i

metody regulacji państwowej przemysłu turystycznego. W artykule przedstawiono statystyki dotyczące przepływów turystycznych obu krajów. Wnioski dotyczą także dalszego rozwoju turystyki krajowej na Ukrainie.

Abstract. *The article reveals the development of domestic tourism in Poland and Ukraine. The comparative characteristics of the tourist industry of these countries have been made, taking into account their tourist potential and methods of state regulation of the tourism industry. The article presents statistics on the tourist flows of both countries. Also conclusions are made regarding the further development of domestic tourism in Ukraine.*

Słowa kluczowe: *turystyka krajowa, przemysł turystyczny, rozwój, Ukraina, Polska.*

Key words: *domestic tourism, tourism industry, development, Ukraine, Poland.*

Wśród ostatnich badań Centrum Ipsos Polska zauważono, że 70% Polaków, którzy planowali odpocząć w 2018 r., zamierzało spędzić urlop w swoim kraju. Wakacje, wyjazdy, a także urlop w państwie dla Ukraińców wciąż znajdują się na najniższej pozycji na liście pragnień miejsc do rekreacji. Oczywiście, Ukraińcy próbują zobaczyć świat za granicą swojego kraju, albo w celu zaspokojenia własnych interesów, albo przy ocenie służby zagranicznej wyższej niż krajowa. Ważliwy jest też format rekreacji, który powstał nawet w czasach sowieckich: odpoczynek na wybrzeżu Morza Czarnego lub wycieczka do Karpat — nie jest zbyt atrakcyjny dla naszych rodaków. Jednak zaletą takiego urlopu Ukraińcy uważają: bliskość, tanie i bez bariery językowej.

Polacy, którzy są jednym z najbliższych zachodnich sąsiadów Ukraińców, na początku niepodległości zaczęli w dziedzinie turystyki praktycznie od tych samej istoty, co i Ukraińcy. Jednak wstąpienie do UE dało znaczący impuls do rozwoju zarówno polskiej gospodarki w ogóle, jak i sektora turystyki, w szczególności poprzez zniesienie ograniczeń w podróżowaniu przez Europę.

Większości Polaków od dawna stać na podróże zagraniczne, a nawet na egzotyczną rozrywkę. Jednak nadal wolą odpoczywać w swoim kraju przez cały rok, a powodem tego nie jest nawet tak zwana «moda na tradycję». Co więc sprawia, że Polak cieszy się rozległością swoich krajów — nadwyżką odwiedzającą za granicą lub chęcią odkrycia czegoś nowego w swojej ojczyźnie?

«Polacy w porównaniu do Ukraińców są znacznie bardziej zamożni, mogą sobie pozwolić na odpoczynek w różnych egzotycznych zakątkach świata, na przykład na Seszelach. Ale ostatnio wolą odpoczywać w domu. Nie jeżdżą do Egiptu z powodu sytuacji bezpieczeństwa. Do Tunezji, Maroka i innych krajów turystycznych, północnej Afryki — w ten sam sposób. Coraz mniej z nich jedzie do tej samej Turcji. Wiadomo, że w ciągu ostatnich kilku lat seria zamachów terrorystycznych przetoczyła się przez różne miasta w Europie, w tym turystów. Dlatego wielu Polaków mówi sobie, że dobrze, kiedy już się stało, że zostaliśmy w domu», — mówi Włodzimierz Schurek, dyrektor zagranicznego oddziału polskiej organizacji turystycznej w Kijowie. Dodaje, że rok 2017 był najlepszy dla polskiej turystyki krajowej od II wojny światowej.

Turystyka jest samowystarczalnym sektorem gospodarki, który ma swój własny wymiar w konkretnych liczbach, który nie zawsze i nie jest całkowicie zależny od zagranicznych gości. Na przykład udział turystyki wynosi 6% PKB Polski, a w naszym kraju jest to około 2%. Ale nawet w przypadku tak niskich stawek 10% ludności prowadzi działalność turystyczną na Ukrainie, zapewniając 40 sektorów gospodarki.

Jeśli chodzi o potencjał ukraińskich zasobów turystycznych, w żadnym razie nie jest on gorszy od polskiego. Ukraina może również zaoferować turystom najróżniejsze usługi i trasy do zwiedzania - od wspaniałych Karpat, Poleskich jezior, Morza Czarnego i Morza Azowskiego (nawiasem mówiąc, sezon kąpielowy jest znacznie dłuższy niż na polskim wybrzeżu Bałtyku) do historycznego i kulturowego dziedzictwa obwodu lwowskiego, Zakarpacia, Bukowina i inni tacy. Ponadto w naszym kraju istnieją możliwości rozwoju specyficznych i niestandardowych rodzajów turystyki, aglomeracji miejskich, turystyki ekstremalnej itp.

Turystyka krajowa jako kompletny element sektora turystyki i rekreacji w każdym kraju wymaga uwagi, rozwoju i poprawy. «Uważam, że bardzo nie doceniamy roli turystyki w gospodarce. Tworząc produkt turystyczny zaangażowany we wszystkie sektory, począwszy od poważnych inwestycji: weź co najmniej inwestycje kapitałowe w sferę hotelową. Stale dociera do całej infrastruktury: wyposażenia hotelowego, żywności, obiektów turystycznych, transportu, logistyki — wszystko jest związane z turystyką, a te pieniądze pozostają w Polsce. Dlatego jest to bardzo poważna gałąź gospodarki i należy ją traktować całościowo. Tutaj można użyć różnych wskaźników, w tym zakwaterowania gości gości zagranicznych lub krajowych itp», — podkreśla szef polskiej organizacji turystycznej Marek Olszewski w wywiadzie dla Newseria.pl.

Jego zdaniem, kwestia rozwoju turystyki krajowej w samej Polsce jest również ważna dla popularyzacji polskiej kultury, dziedzictwa historycznego i bogactwa naturalnego. Podróże, na przykład podczas świąt majowych, kiedy Polacy z różnych części kraju podróżują na wybrzeże Bałtyku lub na Mazury, działają jako rodzaj wewnętrznej dyplomacji kulturalnej. Przynajmniej dlatego, że Polacy z różnych regionów kraju, bez względu na to, jak banalnie to brzmi, widzą się w swoich miejscach rekreacji i komunikują się ze sobą. Być może właśnie dlatego Polska nie jest mentalnie podzielona przez Wisłę lub inną arterię wodną danego kraju.

Tak więc turystyka krajowa jest jedną z pigułek całego zestawu leków pochodzących z choroby separatyzmu i ksenofobii, kiedy obawiają się nie tylko cudzoziemcy, ale także współobywatele z reszty kraju.

Podobna interpretacja tego zagadnienia mogłaby być wystarczająco istotna dla rozwoju krajowej turystyki na Ukrainie, zwłaszcza w ostatnich latach. Jak pokazuje praktyka, Ukraińcy z różnych części kraju mogą mieć nie tylko różne akcenty językowe lub tradycje, ale także otwarcie się przeciwstawiać. Ta sytuacja jest nie do przyjęcia dla żadnego kraju. Dlatego też turystyka wewnętrzna posiada wszystkie narzędzia zbliżenia i zrozumienia mieszkańców jednego kraju, ich wzajemną znajomość i uznanie przynależności do jednego narodu, który ma wspólny cel dobrobytu ojczyzny, w szczególności kosztem turystyki.

Wydaje się, że w Polsce szybciej niż na Ukrainie było zrozumienie, że turysta nie pojawi się tak, nie spadnie z nieba. Kiedyś musiałem jeździć w różnych regionach Ukrainy, a wszędzie mówili to samo: «Mamy piękną przyrodę, wspaniałe zabytki architektury, tylko ludzie nie, nie idą. Gdybyśmy mieli, zrobilibyśmy dla nich wszystko. Na początek musisz stworzyć strategię, stowarzyszenie ludzi o podobnych poglądach, którzy nie są obojętni na turystykę, konkretny produkt turystyczny i zaczną go reklamować. Turysta musi dojść do czegoś, a nie do pustego miejsca» — mówi Włodzimierz Schurek.

Jakość reszty zależy w dużej mierze od miejsca, w którym jest wydawana, i od usług, które tam są. Nie ma znaczenia, czy jest to tylko kemping, na którym można spędzić czas z namiotem, czy drogi hotel spa. W Polsce wszystko to wystarczy na dowolny wybór i grubość portfela. Tam państwo, a dokładniej samorząd regionalny monitoruje jakość usług hotelowych. Niestety, na Ukrainie jest to nadal problem, ponieważ nie istnieje obowiązkowy system certyfikacji dla hoteli i usług hotelowych. Dość często można dowiedzieć się, czy deklarowana liczba gwiazdek hotelowych nie pochodzi z sufitu, tylko fizycznie go odwiedzić.

Jednak krajowa turystyka na Ukrainie otrzymała całkiem niezłą zachętę w postaci strategii przyjętej przez Gabinet Rozwoju Turystyki i ośrodków wypoczynkowych do 2026 roku. Innowacje zostaną podzielone na pięć obszarów: bezpieczeństwo turystyczne, ramy regulacyjne, infrastruktura turystyczna, zasoby ludzkie i marketing turystyczny. W szczególności wzrasta liczba turystów i miejsc pracy. Ponadto planuje się podwojenie dochodów do budżetów lokalnych. W tym celu planowane jest przyciągnięcie inwestorów, napływ z budżetu i promocja marki turystyki na Ukrainie, a także reklama konkretnych zasobów historycznych i naturalnych.

Jednak bez dodatkowej reklamy boom na turystykę krajową na Ukrainie jest niezaprzeczalnym faktem. Aby poczuć popyt, wystarczy spróbować w sezonie zarezerwować pokój w hotelu lub stoczni dla gości na Zachodniej Ukrainie lub na południu. Nawet wcześniej niepopularne dla rekreacji regiony Czernihów, Czerkasy, Żytomierz, Winnica mogą pochwalić się przepływami urlopowiczów i niespodziewanymi cenami zakwaterowania i rozrywki. Według statystyk 77% Ukraińców nigdy nie opuściło kraju, więc potencjał turystyki na Ukrainie jest ogromny, a zatem przemysł ten można nazwać obiecującym.